

23-24
OCTOBER
2025

2030
UZBEKISTAN
STRATEGY

CONFERENCE "GLOBAL
AND NATIONAL ECONOMIC
TRENDS"

"YASHIL IQTISODIYOT
VA TARAQQIYOT"

TOSHKENT DAVLAT
IQTISODIYOT UNIVERSITETI

FORUM
"2030"
GLOBAL VA
UZBEKISTON -
DUNYO DROGOL
TARAFIDAN
STRATEGIYA «
INTERNATIONAL
ECONOMICS»
2030

GLOBAL VA MILLIY IQTISODIYOT TRENDLARI:
"O'ZBEKISTON - 2030" STRATEGIYASI

GLOBAL AND NATIONAL ECONOMIC
TRENDS: "UZBEKISTAN-2030" STRATEGY

ГЛОБАЛЬНЫЕ И НАЦИОНАЛЬНЫЕ
ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ТЕНДЕНЦИИ:
СТРАТЕГИЯ «УЗБЕКИСТАН -2030»

IV GLOBAL VA MILLIY IQTISODIYOT TRENDLARI:
"O'ZBEKISTON - 2030" STRATEGIYASI

YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT

2025

ELEKTRON ILMIY JURNAL

MAXSUS SON

- MACROECONOMIC STABILITY
- LABOR MARKET IN THE GREEN ECONOMY
- GLOBAL ECONOMY AND INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS
- GREEN INVESTMENT AND FINANCING
- GREEN TECHNOLOGIES
- ECO-TOURISM
- GREEN INNOVATIONS

CONFERENCE "GLOBAL
AND NATIONAL ECONOMIC
TRENDS"

TASHKENT
STATE
UNIVERSITY OF
ECONOMICS

2nd CONFERENCE
BANKING /
FINANCIAL
DIRECTION
THE PRIVATE

23-24
OCTYABR

2030

BANK-MOLIYA TIZIMI
VA XUSUSIY SEKTORNI
RIVOJLANTIRISH
YO'NALISHLARI

**TOSHKENT DAVLAT
IQTISODIYOT UNIVERSITETI**

IV GLOBAL VA MILLIY IQTISODIYOT TRENDLARI: “O‘ZBEKISTON – 2030” STRATEGIYASI FORUMI

(MAXSUS SON)

TOSHKENT–2025

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

ISBN: 978-9910-8110-8-1

UO'K: 004.89(575.1)(062)

KBK: 32.813(5O')ya1

T 97

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayeich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayeich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow))
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va
taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

INNOVATSION SIYOSATNI AMALGA OSHIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI – OLIY TA'LIM TRANSFORMATSIYASI, RAQAMLI MODERNIZATSIYA VA BARQAROR RIVOJLANISH OMILLARI.....	13
Sharipov Kongratbay Avezimbetovich	
O'ZBEKISTON YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHI: ZARURAT, MAQSADI VA AYRIM MUAMMOLARI, YECHIMLAR	16
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna	
FAN, TA'LIM VA ISHLAB CHIQRISHDAGI SO'NGGI TENDENSIYALAR VA INNOVATSIYALAR	25
To'ychiyev Olimjon Alijonovich	
QURILISH TASHKILOTLARIDA KREDITGA LAYOQATLILIKNI BAHOLASHNI RAQAMLASHTIRISH	30
Mavlanov Normo'min Normamatovich	
BUDJET TASHKILOTLARIDA DAVLAT XARIDLARINI SAMARALI TASHKIL ETISHDA ELEKTRON SAVDOLARNING AHAMIYATI.....	37
Turabov Sarvar Abdumalikovich	
O'ZBEKISTONNI MINTAQAVIY TA'LIM VA ILM-FAN HABIGA AYLANTIRISHNING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI	41
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li	
HUDUDIY RIVOJLANISH STRATEGIYALARIGA INNOVATSION KOMPONENTLARNI INTEGRATSIYA QILISH USULLARI	46
Muminov Fazliddin Xusniddin o'g'li	
OROL DENGIZI MEROSI: EKOLOGIK FOJIANI BARQAROR EKOTURIZM IMKONIYATLARIGA AYLANTIRISH	52
Zufarova Nozima	
KORXONALARNING YASHIL MARKETING STRATEGIYASINI ISHLAB CHIQISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	60
Ergashxodjayeva Shaxnoza Djasurovna	
O'ZBEKISTONDA ISHCHI KUCHI BOZORINING TAKRORIY AMAL QILISHINING NAZARIY JIHATLARI	66
Mamaraximov B.E.	
BANK-MOLIYA TIZIMIDA QIMMATLI QOG'OZLAR VA MOLIYAVIY INSTRUMENTLARDAN FOYDALANISH ORQALI GAROV DIVERSIFIKATSIYASINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	70
Xolbozorov Husniddin Norbek o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA TO'QIMACHILIK SANOATIDA MARKETINGNING INNOVATSION KONSEPSIYALARI.....	76
Jumayev Olimjon Sadulloevich, Axmedova Shoxsanam Sindbod qizi	
SAVDO KORXONALARIDA EKOLOGIK MAHSULOTLARNI TARG'IB QILISH VA SOTISHNI RAG'BATLANTIRISH USULLARI	84
Jalalova Dildora Jamolovna	
DIRECTIONS OF FORMING AND PROVIDING A COMPETITIVE EXPORT-ORIENTED ECONOMY IN UZBEKISTAN	87
Asatullaev Khurshid Sunatullaevich, Nasirxodjaeva Dilafruz Sabitkhanovna, Abdullayeva Madina Kamilovna	
FROM SCIENCE TO BUSINESS: HOW UNIVERSITIES STIMULATE INNOVATION	94
Prof. A. Bobozhonov, Prof. A.M. Shatre, Assoc. Prof. V. Kirilova Vladimirova, prof. R.Kh. Karlibaeva	
PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF GREEN TECHNOLOGIES IN UZBEKISTAN BASED ON ADVANCED INTERNATIONAL EXPERIENCE	100
Otamuratov Sarvar	
SPECIFIC FEATURES OF MIGRATION FROM UZBEKISTAN AND PROSPECTS FOR ORGANIZATIONAL IMPROVEMENT	105
Sabiroya Lola Shavkatovna, Shaislamova Nargiza Kabilovna	

KORXONA BARQAROR AXBOROT TIZIMINI YARATISH QIYINCHILIKLARI.....	112
Abidov Abdujabbar Abduxamidovich	
TIJORAT BANKLARI FAOLIYATIGA FOIZ RISKINING TA'SIRI VA ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....	119
Isakov.J.Ya	
CREATION OF A MECHANISM FOR THE DEVELOPMENT AND INTRODUCTION OF A MODEL OF COMPLETE TRANSITION TO THE NETZERO ENERGY SYSTEM IN UZBEKISTAN	127
Makhmudova Guljakhon N., Gulomova Nigora Farxadovna	
УСИЛЕНИЕ ВОЗДЕЙСТВИЯ ХОЗЯЙСТВЕННОГО МЕХАНИЗМА НА СТОИМОСТНУЮ ОЦЕНКУ ОСНОВНЫХ ФАКТОРОВ ПРОИЗВОДСТВА.....	133
Алишер Расулев, Сергей Воронин	
РОЛЬ ФИНАНСОВОЙ ГЛОБАЛИЗАЦИИ В РАЗВИТИИ МАЛОГО И СРЕДНЕГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА: ПЕРСПЕКТИВА И ПРИКЛАДНЫЕ РЕШЕНИЯ ДЛЯ ИХ ПЕРЕХОДА К МСФО.....	143
Эргашева Шахло Тургуновна	
DEVELOPMENT PROSPECTS OF AGRICULTURAL ECONOMIC ACTIVITY UNDER DIGITAL TRANSFORMATION	151
Boburjon Vafoev	
ENERGETIKA TIZIMIDAGI KORXONALAR MOLIYAVIY HOLATINING TAHLILI.....	157
Matnazar Yusupovich Raximov	
АСПЕКТЫ УПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЕМ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ТУРИЗМА В РЕСПУБЛИКЕ.....	162
Очилова Хилола Фармоновна	
TA'LIM XIZMATLARI BOZORINI TAKOMILLASHTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLAR.....	167
Abdullayev Suyun Artikovich	
THE INTERCONNECTION BETWEEN DIGITAL LEARNING PLATFORMS AND THE DIGITAL ECONOMY.....	171
Kuchkarov Takhir Safarovich, Kholmonov Shodiyor Karshiboyevich	
BANK-MOLIYA TIZIMI VA XUSUSIY SEKTORNI RIVOJLANTIRISHDA YANGI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA BANK FAOLIYATINI RAQAMLASHTIRISH IMKONIYATLARI	174
Norov Akmal Ruzimamatovich	
РАЗВИТИЕ БАНКОВСКО-ФИНАНСОВОЙ СИСТЕМЫ И ЧАСТНОГО СЕКТОРА В РАМКАХ ПЕРСПЕКТИВ ВСТУПЛЕНИЯ ВО ВСЕМИРНУЮ ТОРГОВУЮ ОРГАНИЗАЦИЮ	180
У.А.Юлдашева	
ЗЕЛЕННЫЕ ПОТРЕБИТЕЛИ - ПУТИ РАЗВИТИЯ ЗЕЛЕННОГО РОСТА В РАМКАХ УСТОЙЧИВОЙ ЭКОНОМИКИ	185
Дехканова Наргиза Шарифовна	
ЭКОЛОГИЧЕСКИЙ АУДИТ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	192
Ходжаева М.Х.	
TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA AHOLINING MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	199
Akbarova Barno Shuxratovna	
SUSTAINABLE ECONOMIC GROWTH THROUGH TOURISM UNDER THE GREEN ECONOMY FRAMEWORK	204
Jumayev Akbar Mahmudovich	
МАКРОИQTISODIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHDA BANK TIZIMINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	210
Erkinxojiyev Ismoiljon Ikromjon o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA MINTAQAVIY SANOAT KORXONALARIDA KORPORATIV MADANIYATNI RIVOJLANTIRISH VA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OPTIMALLASHTIRISH.....	216
Matrizayeva Dilaram Yusupbayevna	
UZBEKISTAN AT THE CROSSROADS OF HISTORY AND GREEN INNOVATION: FROM THE GREAT SILK ROAD TO A SUSTAINABLE FUTURE	220
Avalova Gulshod Murodullayevna	

ГЛАВНЫЕ ВЕКТОРЫ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОЛИТИКИ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	226
Абдуллаева М.К.	
ENVIRONMENTAL MANAGEMENT IN THE INDUSTRIAL CLUSTERS SYSTEM IN UZBEKISTAN: MODERN TRENDS AND DEVELOPMENT PROSPECTS.....	233
Kholikova Rukhsora Sanjarovna	
HUDUDDAGI KICHIK BIZNESNING SAMARALI TARKIBIY TUZILMASINI SHAKLLANTIRISHDA MUTASSADI TASHKILOTLARNING O'ZARO UYG'UN HARAKATINI TASHKIL ETISH.....	239
Sharipov Kuvondik Baxtiyorovich	
BUSINESS ANALYTICS IN HISTORICAL PERSPECTIVE: LESSONS FROM THE INDUSTRIAL REVOLUTION TO THE DIGITAL AGE	246
Burxonova Sabo Tulanovna	
"COST ENGINEERING"NING NAZARIY ASOSLARI VA UNI IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISHDAGI O'RNI.....	252
Zaynitdinova Umida Djalalovna	
FEATURES AND WAYS OF FURTHER DEVELOPMENT OF THE DIGITAL ECONOMY.....	256
Kobilov Alisher, Majidova Irodahon	
ПИЩЕВАЯ ИНДУСТРИЯ УЗБЕКИСТАНА: АГРАРНЫЙ ИМПУЛЬС, ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ И ЦЕНОВАЯ КОНЪЮНКТУРА.....	263
Юлдашев Голибжон Тургунович, Элдорбеков Гофурбек Искандарбек угли	
INCOME INEQUALITY AND MACROECONOMIC DETERMINANTS IN UZBEKISTAN: AN EMPIRICAL ANALYSIS	273
Muhammad Eid Balbaa, Marina Sagatovna Abdurashidova	
РЫНОК ТРУДА В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ ЗЕЛЕННОЙ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА.....	276
Амирджанова Ситора Суннат кизи	
EKOLOGIK QO'RIQXONALARDA MONITORING JARAYONLARINING IQTISODIY VA TASHKILIY ANAMIYATI.....	282
Homidov Hamdam Hasan o'g'li	
ГАРМОНИЗАЦИЯ НАЦИОНАЛЬНЫХ СТАНДАРТОВ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН В СООТВЕТСТВИИ С МСФО	288
Абдужалилова Дилноз Абдусаттаровна	
SUSTAINABLE TOURISM AND BIODIVERSITY PROTECTION: CASE OF UZBEKISTAN WITHIN THE UNESCO WORLD HERITAGE FRAMEWORK.....	294
Yuldasheva Dilnoza Ulugbekovna	
ПРАКТИЧЕСКОЕ ПРИМЕНЕНИЕ НЕЙРОМАРКЕТИНГА НА МАРКЕТПЛЕЙСАХ (WILDBERRIES, UZUM MARKET, ЯНДЕКС МАРКЕТ)	300
Юлдашев Жамшид Абрарович	
ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА КАК СТИМУЛ РАЗВИТИЯ РЫНКА ТРУДА УЗБЕКИСТАНА.....	309
Шаюсупова Наргиза Тургуновна	
GLOBALLASHUV SHAROITIDA YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANISHI O'ZBEKISTONNING XALQARO SAVDOSIGA VA IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TAHDID SIFATIDA.....	315
Mamatov Mamajan Ahmadjonovich	
SUG'URTA TASHKILOTLARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH VA INNOVATSION SUG'URTA MAHSULOTLARINI JORIY QILISH MASALALARI	321
Xalikulova Gulzada Tadjimuratovna	
O'ZBEKISTON OZIQ-OVQAT BOZORIDA YASHIL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH ORQALI BARQAROR ISTE'MOLNI RAG'BATLANTIRISH	333
Eshmatov Sanjar Azimqulovich	
ИННОВАЦИОННЫЕ ЗЕЛЁНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В РАЗНЫХ ОТРАСЛЯХ ЭКОНОМИКИ: ГЛОБАЛЬНЫЙ ОПЫТ И НАЦИОНАЛЬНАЯ ПРАКТИКА	337
Назарова Ра'но Рустамовна, Мусаева Гавхар Ахматжон кизи	
YASHIL IQTISODIYOTDA MEHNAT BOZORI: O'ZBEKISTON TAJRIBASI VA ISTIQBOLLARI.....	343
Homidjonov Fozilxon Umarxon o'g'li, Haydarov Kamoliddin Baratovich	

GREEN INVESTMENT: PATHWAYS TOWARD A SUSTAINABLE FUTURE.....	348
Odilova Sitora Sayfitdin kizi	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTON SANOAT KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	351
Kutbitdinova Mohigul Inoyatovna	
QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA YASHIL TEXNOLOGIYALAR VA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING BARQAROR RIVOJLANISHGA TA'SIRI	356
Metyakubov Azamat Djumanazarovich	
ELEKTR SANOAT KORXONALARINING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH ISTIQBOLLARI.....	361
Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li	
УЧЕТ ЗАТРАТ И МЕТОДЫ ОПРЕДЕЛЕНИЯ СЕБЕСТОИМОСТИ ПРОДУКЦИИ В НЕФТЕГАЗОВОЙ ОТРАСЛИ	368
Махкамова Саида Гайратовна	
MILLIY HISOBLAR TIZIMIDA INTELLEKTUAL MULK MAHSULOTLARINI MAKROIQTISODIY DARAJADA HISOBGA OLISHNING METODOLOGIK ASOSI.....	375
Sunnatov Muxtor Ne'matovich	
RENEWABLE ENERGY AND MACROECONOMIC STABILITY IN CENTRAL ASIA: PATHWAYS WITHIN THE GREEN ECONOMY	382
Khabibullo Abdullaev	
JAHON SUG'URTA AMALIYOTI ASOSIDA O'ZBEKISTON SUG'URTA BOZORIDA YANGI RIVOJLANISH YO'NALISHLARI.....	387
Abdimovminova Saodat Taxirjonovna	
INTEGRATING DATA SCIENCE INTO GREEN FINANCING AND ECO-INNOVATIONS: ACHIEVING THE GOALS OF UZBEKISTAN-2030	397
Norboev Odil Abraevich, Kungratov Ilmurod Kuzibay ugli	
O'ZBEKISTONDA SANOAT ISHLAB CHIQRISHINI DIVERSIFIKATSIYALASH AMALIYOTI VA ISTIQBOLLARI	404
Olimov Maqsudjon Komiljon o'g'li	
СОЗДАНИЕ ЗЕЛЕННОГО ЭНЕРГЕТИЧЕСКОГО КОРИДОРА В ЕВРОПУ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ АЗЕРБАЙДЖАНА, КАЗАХСТАНА И УЗБЕКИСТАНА.....	411
Лала Гамидова Адиль, Арзуман Гусейнов Айдын	
MAHALLA TIZIMIDA AHOLINI OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARIGA BO'LGAN ISTE'MOL TALABLARI MODEL.....	419
S. Qulmatova	
AHOLI ICHKI MIGRATSIYASINING MEHNAT BOZORIGA TA'SIRINI STATISTIK O'RGANISH	427
Mirolimov Mirislom Mirshokir o'g'li	
O'ZBEKISTONDA BANK TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH TENDENSIYALARI VA MUAMMOLARI	434
Jumaniyozova Mukaddas Yuldashevna	
ЗЕЛЁНЫЕ ФИНАНСЫ: ГЛОБАЛЬНЫЕ ТРЕНДЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	438
Фаттахова Муниса	
QISHLOQ XO'JALIGI SOHASI FAOLIYATINI DAVLAT TOMONIDAN MUVOFIQLASHTIRISH VA BOSHQARISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	444
Tuxtamishev Shodimurod Qurbonboyevich	
MARKETING TADQIQOTLARI ASOSIDA MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORT SALONIYATINI OSHIRISH	452
Xojiyev Elshod Yoqub o'g'li	
СПОСОБЫ УПРАВЛЕНИЯ НАУЧНЫМИ УЧРЕЖДЕНИЯМИ В ЦЕЛЯХ ПЕРЕХОДА НА РАЗРАБОТКУ ЗЕЛЕННЫХ ИННОВАЦИЙ	459
Юдаков Александр Андреевич	
O'ZBEKISTONNI JAHON SAVDO TASHKILOTIGA A'ZO BO'LISHINING OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHGA TA'SIRI.....	466
Axmedova N.A.	

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KLASTERLAR FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISHNING IQTISODIY MEKANIZMI	471
<i>Sherkulov Shohruh Erkin o'g'li</i>	
DEVELOPMENT SCENARIOS OF UZBEKISTAN'S ACTIVE LABOR FORCE UNTIL 2030 AND THEIR ECONOMIC IMPLICATIONS.....	476
<i>Ganiev Bakhtiyor Zulfikor ugli, Rakhmonov Bekzod Sharibjon ugli</i>	
РАЗВИТИЕ ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКИ КАК ФАКТОР СТИМУЛИРОВАНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ ЖЕНЩИН В УЗБЕКИСТАНЕ	481
<i>Дониерова Фотимабону Алишер кизи</i>	
YASHIL ENERGETIKA VA UNING IQTISODIY TARAQQIYOTDAGI O'RNI	488
<i>Babadjanova Malika Ruzimova</i>	
BENCHMARKING IN THE AUTOMOTIVE INDUSTRY: STRATEGIES FOR SUSTAINABLE COMPETITIVENESS	492
<i>Abdurashidova Nigora</i>	
УЗБЕКИСТАН СТРЕМИТСЯ К УСТОЙЧИВОМУ ЭКОНОМИЧЕСКОМУ РОСТУ, ВНЕДРЯЯ ПРИНЦИПЫ «ЗЕЛЁНОЙ» ЭКОНОМИКИ	498
<i>Сагдуллаева Гулнора Ботыровна</i>	
O'ZBEKISTONDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN KOMPANIYALARNING GLOBAL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH YO'NALISHLARI.....	502
<i>Sharipov Ixtiyor Baxtiyorovich</i>	
ZAIF BANDLIKDAN UNUMLI BANDLIK SARI TRANSFORMATSIYA: O'ZINI O'ZI BAND QILISH	507
<i>Qurbonov Samandar Pulatovich</i>	
ВОЗОБНОВЛЯЕМАЯ ЭНЕРГИЯ В ГЛОБАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ: ТЕКУЩИЕ ТЕНДЕНЦИИ И БУДУЩЕЕ РАЗВИТИЕ.....	514
<i>Меҳрибан Самедова Тофик</i>	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING MEHNAT UNUMDORLIGINI OSHIRISHGA TA'SIRI	521
<i>Zafar Alisherovich Mamadiev, Nodira Isametdinovna Xasanxonova</i>	
SAVDO KORXONALARIDA BUXGALTERIYA HISOBINI XALQARO STANDARTLARGA INTEGRATSIYA QILISH MEKANIZMLARI.....	526
<i>Ablazov Lazizbek Abdiquosimovich</i>	
TIJORAT BANKLARINING TRANSFORMATSIYASI JARAYONINI TAKOMILLASHTIRISH.....	530
<i>Ziyadullaev Z.</i>	
TO'LOV TIZIMI KONSEPTUAL MODELINING SHAKLLANISH TAMOYILLARI	537
<i>Toshniyozov Sherali Kamoliddinovich</i>	
STAFF PERFORMANCE EVALUATION BASED ON KPI SYSTEM INDICATORS.....	546
<i>Rakhmatullaeva Shakhnoza Khamidovna, Sadriddinova Sevinchkhon</i>	
SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND THE TRANSITION TO A GREEN ECONOMY IN THE CONTEXT OF GLOBAL ECONOMIC TRENDS	555
<i>Svetlana Yurievna Shatokhina</i>	
MILLIY TARBIYA OMILLARI VA MILLIY MADANIY YONDASHUV ASOSIDA TALABALARDA O'QUV TASHABBUSKORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-AMALIY ASOSLARI.....	560
<i>Azimova Nilufar Nuriddinovna</i>	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI TA'MINLASHDA BANK RESURSLARINING ROLI	567
<i>Xodjayeva Jeyrona Ravshonbek qizi</i>	
O'QUV DASTURINI INTEGRATSIYALASH VA YASHIL KO'NIKMALARNI RIVOJLANTIRISH: AKADEMIK VA SANOAT O'RTASIDAGI TAFOVUTNI YOPISH	572
<i>Qo'ziqulova Dilfuzaxon Maxammatisaqovna</i>	
DIGITAL TRANSFORMATION AND DIGITAL PLATFORMS AS A KEY FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS ENTITIES	580
<i>Rizayeva Nilufar Oblakulovna</i>	

IQTISODIY OLIY TA'LIMDA STRATEGIK INNOVATSIYALAR: YASHIL KO'NIKMALARNI MILLIY VA GLOBAL BARQARORLIK MAQSADLARI BILAN MUVOFIQLASHTIRISH	585
<i>Xasanova Zarina Maxamadaliyevna</i>	
MARKAZIY OSIYODA YASHIL IQTISODIYOT: BARQAROR RIVOJLANISH YO'LIDAGI TO'SIQLAR VA ISTIQBOLLAR.....	594
<i>Aminov Shovkat O'ktam o'g'li</i>	
ПЕСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ЗЕЛЁНЫХ ОБЛИГАЦИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	598
<i>Саидахмедова Аида Мирзаевна</i>	
ПОВЫШЕНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ И СНИЖЕНИЕ РИСКОВ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ НА ОСНОВЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ БЕЗОПАСНОСТИ ТРАНЗАКЦИЙ В ФИНАНСОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ СИСТЕМАХ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ СОВРЕМЕННЫХ СИММЕТРИЧНЫХ КРИПТОСИСТЕМ.....	605
<i>Раҳимбердиев Қ.Б.</i>	
ИНТЕГРАЦИЯ ФИНАНСОВЫХ И СТРАХОВЫХ ИНСТРУМЕНТОВ ДЛЯ СТИМУЛИРОВАНИЯ УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА	612
<i>Ш.Ф.Кобилжонова</i>	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ КАПИТАЛА ХОЗЯЙСТВУЮЩИХ СУБЪЕКТОВ В КОНТЕКСТЕ РАЗВИТИЯ БАНКОВСКО-ФИНАНСОВОЙ СИСТЕМЫ И ЧАСТНОГО СЕКТОРА ЭКОНОМИКИ	618
<i>Д.А.Юлдашева</i>	
РОЛЬ БАНКОВСКО-ФИНАНСОВОЙ СИСТЕМЫ И СТРАХОВЫХ МЕХАНИЗМОВ В СТИМУЛИРОВАНИИ РАЗВИТИЯ ЧАСТНОГО СЕКТОРА	624
<i>Г.Т.Ахмедова</i>	
SUG'URTA BOZORI FAOLIYATINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TRANSFORMATSIYALASH VA UNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MASALALARI.....	630
<i>Saidov Farrux Faxriddinovich</i>	
OPPORTUNITIES TO ENSURE SUSTAINABLE ECONOMIC GROWTH IN THE ENERGY SECTOR THROUGH THE TRANSITION TO A GREEN ECONOMY.....	635
<i>Ulashov Aliboy Rashid ugli, Istamova Nasiba Narzillo kizi</i>	
INKLYUZIV OLIY TA'LIMDA MUSTAQIL ISHLASH JARAYONINI TASHKILLASHTIRISH.....	641
<i>Akbarova Kamola Abdujabbor qizi</i>	
YOUTH-DRIVEN PATHWAYS TO GREEN EMPLOYMENT: A THEORETICAL EXAMINATION OF INCLUSIVE ECONOMIC STRATEGIES	646
<i>Suvpulatov Ozodjon Alijon ugli</i>	
KICHIK BIZNES INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHDA XORIJIY TAJRIBALAR VA UNING O'ZBEKISTON UCHUN AHAMIYATI	651
<i>Botirova Xulkar Olimjonovna</i>	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA BARQAROR RIVOJLANISH KLASTERLARI: NAZARIY ASOSLAR VA AMALIY YONDASHUVLAR.....	655
<i>Sherkulova Nodirabegim Baxordin qizi</i>	
BIOTECHNOLOGICAL SOLUTIONS IN URBAN PLANNING: OPPORTUNITIES AND LIMITATIONS OF "LIQUID TREES"	660
<i>Nosirkulov Asadjon Ahmadjon ugli</i>	
YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA TIKLANADIGAN ENERGIYA MANBALARINING O'RNI.....	663
<i>Fayziyeva Dilso'z Bahodirovna</i>	
KREDIT PORTFELIDA MUAMMOLI KREDITLAR ULUSHINI KAMAYTIRISH YO'LLARI	668
<i>Salixova G.J</i>	
O'ZBEKISTONDA KANDOLAT MAHSULOTLARI BOZORINI RIVOJLANTIRISHDA YASHIL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH.....	672
<i>Boboyorova Maftuna Xaqqul qizi, Boboyorov Islombek Xaqqul o'g'li</i>	
OLIJ TA'LIM TIZIMIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH METODLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	675
<i>Xusniddinov Yorqinjon Muhiddin o'g'li</i>	

MODA SANOATIDA CRM TIZIMLARINI ELEKTRON SAVDO PLATFORMALARI BILAN UYG'UNLASHTIRISHDAGI TO'SIQLAR	679
Xalilova Nafisa Komilovna	
ENHANCING FOREIGN ECONOMIC RELATIONS AS A DRIVING FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL ECONOMY	683
Khaitova Feruza Bahrom kizi	
MARKAZIY OSIYO MAMLAKATLARIDA XORIJIY INVESTITSIYALARNING QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARIGA TA'SIRI	687
Akishova Shaxnoza Davlet qizi	
BUXORO VILOYATIDA HUNARMANDCHILIK FAOLIYATINING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI: TAHLIL VA ISTIQBOLLAR.....	693
Ravshanova Gulchexra Ravshanovna	
SANOATNI RIVOJLANTIRISHNING MEKANIZMLARI TURLARI VA OLIMLARNING YONDASHUVLARI	698
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li	
O'ZBEKISTON BANK-MOLIYA TIZIMIDA KREDIT RISKLARINI BOSHQARISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH VA UNING XUSUSIY SEKTOR RIVOJLANISHIGA TA'SIRI.....	703
Norova Nozima Nabiyevna	
O'ZBEKISTON BANK-MOLIYA TIZIMIDA REAL SEKTORNI KREDITLASH MEKANIZMLARINI SAMARALI JORIY ETISH VA XUSUSIY SEKTOR RIVOJIGA TA'SIRI.....	709
Abduxomidov Ikromjon Maxamadin o'g'li	
MOLIYA TIZIMIDA BOJ-TARIF SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH VA XUSUSIY SEKTOR RIVOJLANISHIGA TA'SIRI (OZIQ-OVQAT IMPORTI MISOLIDA).....	715
Rizaev Mirmahmud Xotamjanovich	
YASHIL MARKETING VA ESG INTEGRATSIYASI: STATISTIK TAHLIL VA BARQAROR RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	721
Charos G'ayratova	
ИННОВАЦИОННЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПРОМЫШЛЕННОГО КАПИТАЛА ДЛЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ «ЗЕЛЁНОЙ» ЭКОНОМИКИ.....	727
Г.А.Хайитбаева	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH SHAROITIDA TIJORAT BANKLAR TOMONIDAN TADBIRKORLIK FAOLIYATINI KREDITLASH.....	734
Tajiddinov Jamshiddin Shamsutdinovich	
IQTISODIYOTNING TARKIBIY TRANSFORMATSIYASIGA XORIJIY INVESTITSIYALAR TA'SIRINI BAHOLASH MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	738
Shodiboyeva Dilzoda Farhodjon qizi	
MOLIYA TIZIMI BARQARORLIGI VA BUDJET TUSHUMLARINI OSHIRISHDA TASHQI IQTISODIY FAOLIYATNING AHAMIYATI.....	743
Aktamov Akbarjon Aslan o'g'li	
ENSURING SUSTAINABLE ECONOMIC GROWTH IN THE TRANSITION TO A GREEN ECONOMY: AN ECONOMETRIC ANALYSIS OF THE RELATIONSHIP BETWEEN CARBON EMISSIONS AND ECONOMIC DEVELOPMENT.....	748
Shakhriddinova Sitara Tolibjon kizi	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH JARAYONIDA TIJORAT BANKLARIDA INVESTITSIYA LOYIHALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA ESG TAMOYILLARINING ROLI	760
Ostonaqulova Gulchehraxon Muhammadyoqub qizi	
YASHIL IQTISODIYOT TAMOYILLARI ASOSIDA SANOAT KORXONALARIDA YETKAZIB BERISH STRATEGIYALARINI ISHLAB CHIQISH	769
Yusupov Ulug'bek Mamayusupovich	
YASHIL IQTISODIYOT KONTEKSTIDA MAKROIQTISODIY BARQARORLIKNI MUSTAHKAMLASH: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI.....	776
Isroilov Islomiddin Kamoliddin o'g'li	

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SPORT TASHKILOTLARINING YANGI BIZNES MODELLARINI ISHLAB CHIQISH	782
G'ulomov Musirmon	
O'ZBEKISTONDA IQTISODIYOTGA XORIJIY INVESTISIYALARNI JALB ETISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI VA ISTIQBOLLARI	786
Sharipova Shahnoza Baxtiyorovna	
O'ZBEKISTONDA INVESTISIYA MUHITIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA INVESTISIYALARNING IQTISODIYOTGA JALB ETILISH HOLATI TAHLILI	795
Karimova Qunduz Atanazarovna	
O'ZBEKISTON TURISTIK XIZMATLAR BOZORIDA BANDLIK TRANSFORMATSIYASINI VA UNI TARTIBGA SOLISH HOLATINI TAHLIL QILISH	804
To'xtayeva Xurshida Farxodovna	
INVESTITSIYA LOYIHALARIGA TA'SIR QILUVCHI INVESTITSIYA RISKLARINI BAHOLASH.....	811
Zohidova Ruxsora Komiljon qizi	
ТИПЫ НАЦИОНАЛЬНЫХ ФИНАНСОВЫХ РАЗВЕДОК: ОСНОВНЫЕ РАЗЛИЧИЯ, ФОРМЫ И МЕТОДЫ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	817
Эсанов Шохрух Отабекович	
FACE RECOGNITION PROGRAM IN PYTHON.....	823
Khurramova Maftunakhon Zhurabekovna, Khurramov Azizjon Bakhodir ugli	
FORMATION OF ACCOUNTING POLICY FOR INTANGIBLE ASSETS.....	827
Farhod T. Abduvaxidov, Ramazon A. Abdurakhmanov	
O'ZBEKISTON EKSPORT TARKIBINI YUQORI QO'SHIMCHA QIYMATLI MAHSULOTLARGA O'TKAZISH STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	834
Raximov Eshmurod Normuradovich	
EKSPORT FAOLIYATIDA ERKIN IQTISODIY ZONALARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	838
Berdivaliyeva Madina Komiljon qizi	
TURIZM KLASTERLARIDA TIBBIY XIZMATLAR INTEGRATSIYASI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	841
Yazdanova Shohista Tuyg'un qizi Farxodova Shohnoza Umidbek qizi	
O'ZBEKISTON HAVO TRANSPORTI TIZIMINING JAHON IQTISODIYOTIDAGI O'RNI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	850
Azimova Moxinur Nozimovna	
ОЦЕНКА СОВРЕМЕННОГО СОСТОЯНИЯ КАЧЕСТВА ОБСЛУЖИВАНИЯ В МАЛЫХ ГОСТИНИЦАХ ТАШКЕНТСКОЙ ОБЛАСТИ.....	856
Гаппарова Майрамхон Зафар кизи	
XALQARO TAJRIBADA YASHIL BRENDING: EKOLOGIK QADRIYATLAR ORQALI RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISH	860
Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxo'ja qizi	
O'ZBEKISTONDA DYUZDO SPORTI BO'YICHA YUQORI MALAKALI SPORTCHILARNI SHAKLLANTIRISHDA TAKTIK TAYYORGARLIK TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	865
Tangriyev Abdullo Tovashovich	
HUDUDLARNING SANOAT SALOHİYATINI OSHIRISH	869
Mamurjonova Ruxshonabegim Farxodovna	
TA'LIM BOSHQARUVIDA KELAJAKDAGI YO'NALISHLAR: TA'LIM YETAKCHILARINI MOSLASHUVCHAN YETAKCHILIKKA TAYYORLASH.....	873
Esanova Shohida O'tkirovna	
KORPORATIV MOLİYANI BOSHQARISHDA DIVIDEND SIYOSATINING O'RNI	877
Suyunov Otabek Shuxrat o'g'li	
RAQAMLI MARKETING TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH ASOSIDA KORXONALAR FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH.....	880
Samadov Askarjon Nishonovich	
ИСТОРИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ СИСТЕМЫ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН ПЕРЕХОДА К МЕЖДУНАРОДНЫМ СТАНДАРТАМ	888
Холбеков Расул Олимович	

TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI BANK XIZMATLARI VA ULARNING AFZALLIKLARI	893
Aliyeva Umidaxon Xusanboyevna	
SCIENTIFIC AND THEORETICAL FOUNDATIONS OF STUDYING THE IMPACT OF DEMOGRAPHIC CHANGES ON THE DEVELOPMENT OF THE LABOR MARKET IN A GREEN ECONOMY	896
Xayitov Abdimannon Buxorovich, Abdumalikova Guli-ra'no Farrux qizi	
ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ МАРКЕТПЛЕЙСОВ И ИХ РАЗВИТИЕ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	903
Садыков Азиз Миршарапович	
RAQAMLI ISHLAB CHIQRARISH TIZIMLARINI JORIY ETISHNING IQTISODIY AFZALLIKLARI: AVTOMOBILSOZLIK TARMOG'I BO'YICHA AMALIY TADQIQOT	908
Allabergenov Azamat Joldasbayevich	
ЗЕЛЁНОЕ БЮДЖЕТИРОВАНИЕ В УПРАВЛЕНИИ ПУБЛИЧНЫМИ ФИНАНСАМИ	912
Наимов Шохрух Шарофиддинович	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK ASOSIDA MTMLARDA AUTSORSING XIZMATLARINI JORIY ETISH: MOLIYAVIY MEKANIZMLAR VA HUQUQIY ASOSLAR	915
Xamidov Anis Choriyevich	
TALABALAR, O'QITUVCHILAR VA DAVLAT ORGANLARI BILAN HAMKORLIK MEKANIZMLARI	919
Tursunov Olimboy Panjilboy o'g'li, Qarshiyev Nodirbek Olim o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING ONLAYN TIZIMLARI ASOSIDA YASHIL KREDITLASHNI RAQAMLASHTIRISH ZARURATI VA RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI: SWOT TAHLIL NATIJALARI ASOSIDA.....	923
Raxmataliyev Muzaffar Eshdavlatovich	
SWOT TAHLILI ASOSIDA YASHIL IQTISODIYOTDA QISHLOQ XO'JALIGIDA YASHIL TEXNOLOGIYALAR BILAN BIOLOGIK VOSITALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	930
Suyundikova Dilafuz Mamarajabovna	
ВОЗОБНОВЛЯЕМЫЕ ИСТОЧНИКИ ЭНЕРГИИ И ИХ ЗНАЧЕНИЕ ДЛЯ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ УЗБЕКИСТАНА	935
А.И. Тураева	
O'ZBEKISTONDA KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMINING STRATEGIK INVESTITSIYALARNI JALB ETISHDAGI ROLI.....	938
Otaboyev Axmed Maxsudbek o'g'li, Raxmatullayev Sardor Afzal o'g'li, G'ayratova Zilola G'anijon qizi	
O'ZBEKISTONDA DORIVOR O'SIMLIKLARNI YIG'ISH, SAQLASH VA QAYTA ISHLASHNING AMALDAGI TIZIMI	942
Usmonov Mirg'ulom Xoshim o'g'li	
FISKAL BARQARORLIKNI TA'MINLASHDA DAVLAT BUDJETI DAROMADLARINI DIVERSIFIKATSIYALASHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI.....	945
Xalikova Maftuna	
KREDIT PORTFELI SIFATINI YAXSHILASH BANK SAMARADORLIGINI OSHIRISH OMILI SIFATIDA.....	948
Kasimov Baxtiyor Usmanovich	
KORXONANING RAQOBAT USTUNLIGINI TA'MINLASHDA RAQAMLASHTIRISH VA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING MARKETING STRATEGIYALARIGA TA'SIRI.....	951
Tursunxo'jayev Axrorxo'ja Jamoliddin o'g'li	
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI EKOTIZIMLARNI SHAKLLANTIRISH	957
Nuriddinov Ziyovuddinxon Zuxriddin o'g'li	
G'AZNACHILIK TIZIMI ASOSIDA MAHALLIY BUDJETLARNI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH METODIKASI.....	960
Tangriyeva Farida Abdulkarimovna	
SOLIQ IMTIYOZLARI ORQALI KICHIK TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI.....	964
Mahmadazizov Eldorjon Marifjon o'g'li	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIGA REVOLVER KREDITLAR AJRATISH ORQALI QO'LLAB-QUVVATLASH	967
Annaglichev Sahi Saparmuhamedovich	
TADBIRKORLIK KLASTERLARI VA MINTAQAVIY IQTISODIY TIZIM O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK	970
Xabibullayev Baxtiyor Abdulvoxid o'g'li	

MILLIY VALYUTA KURSI BARQARORLIGINI TA'MINLASH YO'LLARI.....	972
Abdumalikova Karomatxon Akmal qizi	
JAHON IQTISODIYOTIDA INVESTITSIYA FAOLIYATI VA UNING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	974
Xolmatova Xusnizar Xanjarbek qizi	
CHAKANA SAVDO KORXONALARI XO'JALIK FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA MARKETING TIZIMINING AHAMIYATI.....	977
Safarov Baxtiyor Djurakulovich	
INTERNATIONALIZATION OF HIGHER EDUCATION IN POST-SOVIET CENTRAL ASIA: HOME AND ABROAD PERSPECTIVES FROM UZBEK UNIVERSITIES.....	980
Yunusova Shirin Adxamovna	
EKOLOGIK SOLIQLAR: NAZARIY MODELAR, GLOBAL TENDENSIYALAR VA O'ZBEKISTONNING STRATEGIK YO'LI	984
Sadullayev Rasulbek Palvanbayevich	

EKOLOGIK SOLIQLAR: NAZARIY MODELLAR, GLOBAL TENDENSIYALAR VA O‘ZBEKISTONNING STRATEGIK YO‘LI

Sadullayev Rasulbek Palvanbayevich

Mamun universiteti, Iqtisodiyot fakulteti,

Iqtisodiyot kafedrası dotsenti, PhD

sadullayev_rasul@mamunedu.uz

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-5812-6724>

Annotatsiya: Ushbu ilmiy tadqiqotda barqaror rivojlanishni ta’minlashda ekologik soliqqa tortish mexanizmlarining roli tahlil qilinadi. Unda klassik Pigou solig’i hamda “ikki karra dividend” gipotezasi zamonaviy uglerod narxini belgilash modellari bilan qiyosiy asosda o‘rganiladi. Shuningdek, O‘zbekiston Respublikasi Statistika agentligi hamda Lex.uz ma’lumotlariga tayangan holda milliy fiskal siyosatning samaradorligi baholanadi. Tadqiqot yakunida O‘zbekiston iqtisodiyotini Yevropa Ittifoqining European Union tomonidan joriy etilgan Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) kabi xalqaro ekologik standartlarga moslashtirish bo‘yicha ilmiy asoslangan takliflar ishlab chiqiladi.

Kalit so‘zlar: ekologik soliq, yashil iqtisodiyot, Pigou solig’i, O‘zbekiston–2030 strategiyasi, karbon solig’i, eksternaliyalar.

Abstract: This scientific study examines the role of environmental taxation mechanisms in ensuring sustainable development. It comparatively analyzes the classical Pigouvian tax and the “double dividend” hypothesis alongside modern carbon pricing models. Based on data from the Statistical Agency of the Republic of Uzbekistan and Lex.uz, the effectiveness of national fiscal policy instruments is assessed. The study also formulates policy recommendations aimed at aligning Uzbekistan’s economy with international environmental standards, including the European Union Carbon Border Adjustment Mechanism (Carbon Border Adjustment Mechanism – CBAM).

Key words: environmental tax, green economy, Pigouvian tax, Uzbekistan–2030 Strategy, carbon tax, externalities, fiscal policy.

Аннотация: В данной научной работе исследуется роль механизмов экологического налогообложения в обеспечении устойчивого развития. В рамках исследования проводится сравнительный анализ классического налога Пигу и гипотезы «двойного дивиденда» с современными моделями ценообразования на углерод. На основе данных Агентства статистики Республики Узбекистан и портала Lex.uz оценивается эффективность национальной фискальной политики. В работе также разработаны научно обоснованные предложения по адаптации экономики Узбекистана к международным экологическим стандартам, включая механизм трансграничной углеродной корректировки European Union (Carbon Border Adjustment Mechanism – CBAM).

Ключевые слова: экологический налог, зелёная экономика, налог Пигу, стратегия «Узбекистан–2030», углеродный налог, экстерналии, фискальная политика.

KIRISH

XXI-asrda sanoat o‘sishi va ekologik muvozanat o‘rtasidagi nisbatni ta’minlash masalasi dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Ekologik soliqlar (“yashil soliqlar”) bozor mexanizmlari orqali atrof-muhitga yetkazilishi mumkin bo‘lgan salbiy tashqi ta’sirlarni kamaytirishning samarali iqtisodiy vositalaridan biri hisoblanadi. O‘zbekiston uchun mazkur mavzu alohida dolzarblik kasb etadi, chunki mamlakatimiz “O‘zbekiston – 2030” strategiyasi doirasida 2025-yilni “Atrof-muhitni asrash va yashil iqtisodiyot yili” deb e’lon qilgan. Ushbu tashabbusning asosiy maqsadi iqtisodiy o‘shishni izchil davom ettirgan holda tabiiy resurslardan oqilona foydalanish va ekologik yuklamani kamaytirishdan iborat.

Bugungi kunda global iqlim o‘zgarishi, suv resurslarining kamayishi hamda bioxilma-xillikning qisqarishi kabi jarayonlar nafaqat ekologik, balki iqtisodiy barqarorlikka ham ta’sir ko‘rsatmoqda. Mazkur global jarayonlar sharoitida O‘zbekiston Respublikasi o‘z taraqqiyot modelini barqaror rivojlanish tamoyillari asosida takomillashtirib bormoqda. Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan ekologik siyosatning markazida “Inson qadri

uchun” tamoyili hamda kelajak avlodlar uchun qulay va xavfsiz hayot muhitini saqlab qolish strategiyasi ustuvor o‘rin egallaydi.

O‘zbekiston hukumati so‘nggi yillarda iqtisodiy o‘shishni atrof-muhitga salbiy ta‘sirni kamaytirgan holda ta‘minlash, ya‘ni “decoupling” (iqtisodiy o‘shishni ifloslanish darajasidan ajratish) tamoyilini ustuvor yo‘nalish sifatida belgilagan. Bu borada “O‘zbekiston – 2030” strategiyasi muhim dasturilamal vazifasini bajarmoqda.

Yashil iqtisodiyotga o‘tish yo‘nalishida O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 4-oktabrdagi “2019 — 2030-yillar davrida O‘zbekiston Respublikasining “yashil” iqtisodiyotga o‘tish strategiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi PF-4477-sonli Farmoni¹ tasdiqlangan. Mazkur hujjatlarga muvofiq, iqtisodiyotning energiya sig‘imini 20 foizga kamaytirish hamda atmosferaga chiqariladigan zararli gazlar hajmini yalpi ichki mahsulot birligiga nisbatan 10 foizga qisqartirish vazifalari belgilangan.

“Yashil makon” umummilliy loyihasi esa nafaqat ko‘kalamzorlashtirish tadbirlarini, balki mamlakatning ekologik ekotizimini tiklash, “yashil qoplama” maydonlarini kengaytirish va aholining ekologik madaniyatini oshirishga qaratilgan keng ko‘lamli ijtimoiy-ekologik tashabbus sifatida amalga oshirilmoqda.

O‘zbekistonning soliq siyosati an‘anaviy ravishda budjet tushumlarini ta‘minlashga yo‘naltirilgan bo‘lsa-da, bugungi kunda u tartibga soluvchi (regulyatorlik) funksiyani ham izchil rivojlantirmoqda. Yangi tahrirdagi Soliq kodeksi hamda unga kiritilayotgan o‘zgartirish va qo‘shimchalar ekologik mas‘uliyatni rag‘batlantirishga qaratilgan mexanizmlarni o‘z ichiga oladi:

1. Resurslardan oqilona foydalanishni rag‘batlantirish. Suv resurslaridan foydalanlik uchun soliq stavkalarining bosqichma-bosqich takomillashtirilishi hamda tejavchi texnologiyalar (masalan, tomchilatib sug‘orish tizimi)ni joriy etgan xo‘jalik yurituvchi subyektlarga berilayotgan imtiyozlar soliq siyosatining ekologik yo‘nalishini aks ettiradi.

2. Yashil energetikani qo‘llab-quvvatlash. Muqobil energiya manbalaridan foydalanuvchi jismoniy va yuridik shaxslar uchun mol-mulk va yer solig‘i bo‘yicha nazarda tutilgan imtiyozlar iqtisodiyotni bosqichma-bosqich karbonsizlashtirish va energiya samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

3. “Ifloslantiruvchi to‘laydi” tamoyilini amalga oshirish. Atrof-muhitga me‘yordan ortiq ta‘sir ko‘rsatganlik uchun undiriladigan to‘lovlar nafaqat fiskal instrument, balki korxonalarni zamonaviy tozalash inshootlarini joriy etish va ekologik innovatsiyalarga investitsiya kiritishga undovchi iqtisodiy rag‘batlantirish mexanizmi sifatida qo‘llanilmoqda.

Statistika agentligi ma‘lumotlariga ko‘ra, O‘zbekiston iqtisodiyoti hanuz energiya sig‘imi nisbatan yuqori bo‘lgan mamlakatlar qatoriga kiradi. Yalpi ichki mahsulot o‘shishi bilan bir qatorda elektr energiyasi va tabiiy gaz iste‘moli hajmining ham ortib borishi kuzatilmoqda. Biroq, so‘nggi uch yil davomida quyosh va shamol energetikasiga yo‘naltirilgan to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar hajmining sezilarli darajada oshgani “yashil” transformatsiya jarayonlarining amaliy natijasini namoyon etadi.

O‘zbekistonning zamonaviy ekologik va soliq siyosati iqtisodiy samaradorlikni ekologik barqarorlik bilan uyg‘unlashtirishga qaratilgan izchil yondashuvni aks ettiradi. Ekologik soliqlar ushbu murakkab jarayonda tadbirkorlik subyektlari va davlat manfaatlarini muvozanatlashtiruvchi muhim iqtisodiy instrument hisoblanadi (1-jadval).

1-jadval. Ekologik soliqqa tortish mexanizmlarining O‘zbekiston va xalqaro amaliyotdagi asosiy yo‘nalishlari²

Ko‘rsatkich	Rivojlangan davlatlar (Shvetsiya, Germaniya)	O‘zbekiston
Soliq obyekt	Karbon (CO2) emissiyasi, chiqindi	Suv, yer osti boyliklari, jarimalar
Maqsad	Xulq-atvorni o‘zgartirish (innovatsiya)	Budjet tushumini ta‘minlash
Energiya subsidiyalari	Minimal yoki yo‘q	Yuqori (tabiiy gaz va elektr uchun)
Monitoring	Raqamli datchiklar va sun‘iy intellekt	Qog‘oz ko‘rinishidagi hisobotlar

Mavzuga oid so‘nggi ilmiy ishlar ekologik soliqlarning nafaqat atrof-muhitga, balki innovatsion rivojlanishga ta‘sirini ham o‘rganmoqda.

Xu, Chju va Vang (2025) tadqiqoti: “Ekologik soliq va korporativ innovatsiyalar”. 2012–2024-yillar oralig‘ida sanoat korxonalari faoliyati tahlili asosida mualliflar ekologik soliqlar korxonalarni faqat qo‘shimcha to‘lovlar yukini qoplashga emas, balki “yashil texnologiyalar”ni (Green Technologies) ishlab chiqish va joriy etishga rag‘batlantirishini asoslab bergan. Ushbu xulosa O‘zbekistonning Navoiy va Olmaliq kabi yirik sanoat markazlari uchun ham dolzarb ahamiyat kasb etadi, chunki ekologik soliq mexanizmlari texnologik modernizatsiyani jadallashtiruvchi omil bo‘lishi mumkin.

1 <https://lex.uz/docs/-4539502>

2 Muallif ishlanmasi

Azaanamal va boshqalar (2025): “Yashil rag‘batlantirishning roli”. 70 dan ortiq rivojlanayotgan mamlakatlar tajribasini o‘rganish natijasida ekologik soliqlar samaradorligi institutsional shaffoflik va maqsadli boshqaruv darajasiga bevosita bog‘liqligi aniqlangan. O‘zbekiston sharoitida bu ekologik soliq tushumlarini maqsadli jamg‘armalar, jumladan “Yashil makon” kabi tashabbuslarga yo‘naltirishning ahamiyatini ko‘rsatadi.

Lel (2024): “Sirkulyar iqtisodiyot va fiskal daromad”. Muallifning fikricha, istiqbolda soliqqa tortish tizimi nafaqat chiqindilar hajmiga, balki birlamchi xomashyo iste‘moliga ham yo‘naltirilishi maqsadga muvofiqdir. Bu ishlab chiqaruvchilarni qayta ishlangan materiallardan foydalanishga rag‘batlantiradi va sirkulyar iqtisodiyot tamoyillarini mustahkamlaydi.

Ekologik soliqqa tortishning nazariy asoslari Pigou solig‘i (Arthur Pigou, 1920). Mazkur nazariya ifloslantiruvchi subyektlar jamiyatga yetkazishi mumkin bo‘lgan salbiy tashqi ta‘sir (eksternaliyalar) uchun iqtisodiy javobgarlikni soliqqa tortish orqali kompensatsiya qilish zarurligini asoslaydi. Ushbu yondashuv ekologik soliqqa tortish mexanizmlarining klassik nazariy poydevorini tashkil etadi.

Matematik model:

$$\text{Soliq} = P_{\text{ijtimoiy}} - P_{\text{shaxsiy}}$$

Ikki karra dividend gipotezasi. Mazkur nazariyaga ko‘ra, yashil soliqlar ikki yo‘nalishda ijobiy natija beradi:

1. Atrof-muhit holati yaxshilanadi;
2. Soliq tushumlari hisobiga boshqa fiskal yuklamalarni (masalan, daromad solig‘i) maqbullashtirish imkoniyati yuzaga keladi.

Porter gipotezasi. Ushbu yondashuvga ko‘ra, oqilona va puxta ishlab chiqilgan ekologik tartibga solish mexanizmlari korxonalarini resurslardan samarali foydalanishga undaydi. Natijada ishlab chiqarish samaradorligi oshadi va korxonalar xalqaro bozorlarda raqobatbardoshligini mustahkamlaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O‘tkazilgan tahlillar shuni ko‘rsatadiki, O‘zbekistonda amaldagi ekologik soliqqa tortish tizimi asosan resurs iste‘moliga yo‘naltirilgan (ya‘ni foydalanilgan resurs hajmiga qarab soliqqa tortish). Xalqaro amaliyotda esa bosqichma-bosqich emissiyaga yo‘naltirilgan yondashuv (atrof-muhitga yetkazilgan ta‘sir hajmiga qarab soliqqa tortish) ustuvorlik kasb etmoqda. Ushbu yo‘nalish iqtisodiy samaradorlikni ekologik natijadorlik bilan uyg‘unlashtirish imkonini beradi.

Strategik takliflar

1. Karbon narxlash mexanizmini bosqichma-bosqich joriy etish. Yevropa Ittifoqida amal qilayotgan European Union tomonidan joriy etilgan Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) mexanizmi sharoitida milliy ishlab chiqaruvchilarning raqobatbardoshligini saqlash maqsadida ichki bozorda bosqichma-bosqich karbon narxlash tizimini joriy etish maqsadga muvofiqdir.

2. Suv solig‘ini differensiallash. Suvni tejoychi texnologiyalar (masalan, tomchilatib sug‘orish)ni joriy etgan xo‘jalik yurituvchi subyektlar uchun soliq stavkalarini sezilarli darajada kamaytirish (masalan, 50 foizgacha) resurslardan oqilona foydalanishni rag‘batlantiradi.

3. “Yashil jamg‘arma”ni shakllantirish. Ekologik soliqlardan tushgan mablag‘larning ma‘lum qismini (masalan, kamida 40 foizini) yashil texnologiyalarni subsidiyalash va ekologik loyihalarni moliyalashtirishga yo‘naltirishni normativ-huquqiy jihatdan mustahkamlash maqsadga muvofiqdir.

4. Raqamli monitoring tizimini joriy etish. Yirik sanoat korxonalarida emissiya darajasini onlayn monitoring qiluvchi zamonaviy datchiklarni o‘rnatish va soliq hisob-kitobini real vaqt rejimida yuritish mexanizmlarini takomillashtirish fiskal shaffoflik va aniqlikni oshiradi.

5. Elektr transportini rag‘batlantirish. Atrof-muhitga ta‘siri yuqori bo‘lgan transport vositalari uchun ekologik yig‘im mexanizmini takomillashtirish hamda ushbu mablag‘larni elektromobillar infratuzilmasini rivojlantirishga yo‘naltirish “yashil” transport tizimini kengaytirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. O‘zbekiston Respublikasi Soliq kodeksi. – Toshkent, 2020 <https://lex.uz/docs/-4674902>
2. O‘zbekiston Respublikasi Statistika agentligi. Atrof-muhitni muhofaza qilish to‘g‘risidagi statistik to‘plam. – Toshkent, 2024. – 156 b. – URL: <https://stat.uz>
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 4-oktabrdagi “2019—2030-yillar davrida O‘zbekiston Respublikasining “yashil” iqtisodiyotga o‘tish strategiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi PF–4477-sonli Farmoni <https://lex.uz/docs/-4539502>
4. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). Environmental Tax Policy Review. – Paris: OECD Publishing, 2024. – 210 p.
5. Pigou A. C. The Economics of Welfare. – London: Macmillan, 1920. – 812 p.
6. Hu H., Wang Y. Environmental Taxes and Green Innovation // Journal of Business Economics. – 2025. – Vol. 95. – P. 1–18.

**TOSHKENT DAVLAT
IQTISODIYOT UNIVERSITETI**

IV GLOBAL VA MILLIY IQTISODIYOT TRENDLARI: “O‘ZBEKISTON – 2030” STRATEGIYASI FORUMI

YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT

Ilmiy elektron jurnal

(MAXSUS SON)

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o‘g‘li

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan
O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№566955 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug‘bek tumani
Kumushkon ko‘chasi, 26-uy.

TASHKENT STATE
UNIVERSITY OF ECONOMICS
AND MATHEMATICS

23-24

OCTOBER
2030

23-24
OCTOBER
2025

1st CONFERENCE:
DIRECTIONS FOR ENSURING
SUSTAINABLE ECONOMIC
GROWTH IN THE CONTEXT OF
TRANSITION TO A GREEN ECONOMY

3RD CONFERENCE:
MACHINE LEARNING AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE:
A NEW APPROACH TO ECONOMETRIC ANALYSIS

CONFERENCE "GLOBAL
AND NATIONAL ECONOMIC
TRENDS"

UZBEKISTAN
STRATEGY
23-24 OCTOBER

- ARTIFICIAL INTELLIGENCE
AND DIGITAL TECHNOLOGIES
- ECONOMETRICS AND
BUSINESS ANALYTICS
- DATA SCIENCE (DATABASES)
- DIGITAL GOVERNMENT
- DIGITAL TRANSFORMATION
- ECONOMIC STATISTICS
- QUANTITATIVE MEASUREMENT
OF THE ECONOMY

2nd CONFERENCE:
BANKING AND
FINANCIAL SYSTEM AND
DIRECTIONS FOR DEVELOPING
THE PRIVATE SECTOR

23-24 2025
OCTOBER

- Makroiqtisodiy barqarorlik
- Yashil iqtisodiyotda
mehnat bozori
- Jahon iqtisodiyoti va xalqaro
iqtisodiy munosabatlar
- Yashil investitsiya va kreditlash
- Yashil texnologiyalar
- Eko turizm
- Yashil innovatsiyalar

СТРАТЕГИЯ
«УЗБЕКИСТАН –2030»

23-24 2025
OCTOBER

- Makroiqtisodiy barqarorlik
- Yashil iqtisodiyotda
mehnat bozori
- Jahon iqtisodiyoti va xalqaro
iqtisodiy munosabatlar
- Yashil investitsiya va kreditlash
- Yashil texnologiyalar
- Eko turizm
- Yashil innovatsiyalar

strategy2025.tsue.uz

YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH
SHAROITIDA BARQAROR IQTISODIY
O'SISHNI TA'MINLASH YO'NALISHLARI

2030

<https://strategy2025.tsue.uz/>

TASHKENT STATE UNIVERSITY OF ECONOMICS
ФОРУМ UZBEKISTAN
STRATEGY

ISSN: 2992-8982

Elektron pochta: sq1141983@gmail.com

Telefon: +998 93 124 57 11

Sayt: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Telegram: https://t.me/taraqqiyot_va_talim_uz

ISBN 978-9910-8110-8-1

9 789910 811081

CONFERENCE "GLOBAL
AND NATIONAL ECONOMIC
TRENDS"

1st CONFERENCE:
DIRECTIONS FOR ENSURING
SUSTAINABLE ECONOMIC
GROWTH IN THE CONTEXT OF
TRANSITION TO A GREEN ECONOMY

2030
UZBEKISTAN
STRATEGY

BANK-MOLIYA TIZIMI
VA XUSUSIY SEKTORNI
RIVOJLANTIRISH
YO'NALISHLARI